

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
2ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε την 19^η Μαΐου 2023 με την εξής σύνθεση: Κωνσταντίνος Τόλης, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Εισηγήτρια και Χρήστος Σώκος, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 10.04.2023, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 525/11.04.2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «....», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται όπως ακυρωθεί η, από 30.03.2023, πράξη παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής, καθώς και η παράλειψη της αναθέτουσας αρχής να προβεί σε ταυτόχρονη κατάλληλη παράταση της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής των προσφορών, αλλά και κάθε άλλη συναφής, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη ή παράλειψη, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με τίτλο: «ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ (ΜΕΑ) ... ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ...», εκτιμώμενης αξίας 54.621.226,45 €, πλέον ΦΠΑ και χωρίς τα δικαιώματα προαίρεσης, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής (ΑΔΑΜ ... διακήρυξη, συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: ...,).

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

Επειδή, για την άσκηση της εν λόγω προδικαστικής προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ...., ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ 15.000,00 € αναλογούν παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του π.δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 10.04.2023, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 525/11.04.2023, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (γ) του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (γ) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινήσεων αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 30.03.2023.

4. Επειδή, η προσφεύγουσα, που δραστηριοποιείται στο υπό ανάθεση αντικείμενο και είναι εγγεγραμμένη στην 6η τάξη του ΜΕΕΠ (αριθμ. μητρώου ...), καταρχάς μετ' εννόμου συμφέροντος στρέφεται κατά της προσβαλλόμενης πράξης παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής, η οποία, όπως ισχυρίζεται, εισάγει ουσιώδεις μεταβολές του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού και κατά της παράλειψης της τελευταίας να προβεί συγχρόνως σε παράταση της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής προσφορών, κατά παράβαση του άρθρου 60 του ν. 4412/2016. Κατά την προσφεύγουσα, η προσβαλλόμενη πράξη είναι μη νόμιμη, καθόσον έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο, δεν έχει δημοσιευθεί νόμιμα και περιέχει και αόριστους/ασαφείς όρους, οι οποίοι είναι περιοριστικοί του ανταγωνισμού, με συνέπεια, να παρεμποδίζεται όπως υποβάλλει παραδεκτή προσφορά στον υπόψη διαγωνισμό. Ως αναλύεται στη σκέψη 5 της παρούσας απόφασης, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά όρων διακήρυξης, προκειμένου να θεμελιώσει έννομο συμφέρον ο προσφεύγων πρέπει να επικαλεστεί, με την προβολή ειδικού ισχυρισμού, τη βλάβη του, η οποία στην περίπτωση μη συμμετοχής του στον διαγωνισμό, πρέπει να συνίσταται στον αποκλεισμό του

από την διαγωνιστική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 31/2019). Περαιτέρω, ως επίκληση βλάβης, νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παραβάσεως διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση των συγκεκριμένων και αρκούντως εξειδικευόμενων (και τεκμηριωμένων, ενόψει των συνθηκών) στοιχείων, που αφορούν τη νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου ενδιαφερόμενου, εκ των οποίων, είτε αποκλείεται, είτε καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό, είτε προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) εις βάρος του το αποτέλεσμα του, λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, ανεξαρτήτως της μη συμμετοχής της στην ένδικη διαδικασία (ΣτΕ 1259/2019) ενώ περαιτέρω, εάν, εν συνεχεία, λάβει μέρος στον διαγωνισμό, θα πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση αυτή με έννομο συμφέρον, η συμμετοχή του στο διαγωνισμό να συνοδεύεται από την διατύπωση επιφυλάξεως ως προς τη νομιμότητα του όρου ή των όρων της διακήρυξης από τους οποίους βλάπτεται (βλ. Ε.Α. 352/2018, 86/2018, ΔΕφΑΘ (Αναστ.) 44/2015, (Ασφ) 561 /2013, ΣτΕ (ΕΑ) 314/2013, ΣτΕ (ΕΑ) 472/2012, ΣτΕ 1415/2008 Ολομ. κ.ά και, μεταξύ άλλων, αποφάσεις Α.Ε.Π.Π 578/2018, Α370/2019, Α129/2021 κλπ). Περαιτέρω, όπως έχει κριθεί, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4412/2016, εάν η ταχθείσα με τη διακήρυξη προθεσμία για την υποβολή προσφοράς ή αιτήσεως συμμετοχής έχει λήξει προτού εκδικασθεί η αίτηση παροχής προσωρινής προστασίας και ο αιτών δεν έχει λάβει μέρος στον διαγωνισμό, έστω με επιφύλαξη, το έννομο συμφέρον του προς άσκηση αιτήσεως αναστολής κατά της διακηρύξεως διατηρείται μόνον εφ' όσον προβάλλει ότι η διακήρυξη περιλαμβάνει όρο, ο οποίος αποκλείει παρανόμως τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή καθιστά ανέφικτη ή ουσιωδώς δυσχερή την εκ μέρους του υποβολή προσφοράς ή αιτήσεως συμμετοχής (βλ. ΣτΕ 1259/2019, 4606/2012, 1987/2011).

5.Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά, κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 3886/2010, οι οποίες δεν έχουν μεταβληθεί εν προκειμένω με το παρόν νομοθετικό πλαίσιο (ν. 4412/2016), το θεσπιζόμενο σύστημα παροχής έννομης προστασίας, κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σκοπεί στην προστασία όσων ενδιαφέρονται να τους ανατεθούν οι παραπάνω συμβάσεις, έναντι της βλάβης την οποία υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν από την εκ μέρους του αναθέτοντος φορέως

παράβαση των κανόνων οι οποίοι καθορίζουν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, την διαδικασία επιλογής του αναδόχου της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί, καθώς και τα κριτήρια, βάσει των οποίων θα αναδειχθεί ο τελευταίος. Κατά συνέπεια, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της διακήρυξης ή τροποποιητικών της πράξεων, θα πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση αυτή με έννομο συμφέρον, να επικαλεσθεί βλάβη από όρο της διακήρυξης, ο οποίος παραβιάζει, κατά την άποψή του, τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, την διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξή του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή του στον διαγωνισμό (ΕΑ ΣτΕ 148/2016 Ολομ., ΕΑ ασφ. Μ. 415/2014, Δημήτριος Γ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 756, ΣτΕ ΕΑ 16, 9/2015, 415/2014, 314/2013, 616, 472, 434/2012, 182/2011 κ.α). Με βάση τα ως άνω, σε περίπτωση που κάποιος προτίθεται να στραφεί κατά όρων διακήρυξης, θεωρώντας ότι παραβάσεις του νόμου την καθιστούν πλημμελή, θα πρέπει να επικαλεσθεί και να αποδείξει τη συγκεκριμένη ζημία που υφίσταται από τον όρο, τον οποίο θεωρεί μη νόμιμο και όχι σύμφωνο με τη νομοθεσία που διέπει τους διαγωνισμούς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

6. Επειδή, έχει κριθεί ότι μόνο όταν με τις διευκρινίσεις αίρονται ανακρίβειες ή ασάφειες όρων ή μνημονευόμενων στη διακήρυξη στοιχείων προς αυτές - και δη εφόσον έχουν αποσταλεί εμπροθέσμως με βάση το οικείο κανονιστικό πλαίσιο και αφορούν εμπροθέσμως και νομοτύπως αποσταλείσες στην αναθέτουσα αρχή ερωτήσεις - συνιστούν πράξη εκτελεστή, και δύνανται ναπροσβληθούν με την προσφυγή του ν. 4412/2016 με την οποία θεωρείται εμπροθέσμως συμπροσβαλλομένη ως πλημμελής και η διακήρυξη (πρβλ.Ε.Α. 45/2008, 952/2007, 474/2005, 532/2004). Επομένως, η απάντηση της αναθέτουσας αρχής επί αιτήματος παροχής διευκρινήσεων για σαφή όρο της διακήρυξης στην οποία απλώς επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της διακήρυξης, ουδεμία μεταβολή επιφέρει στον νομικό κόσμο και δεν υπόκειται ως πράξη μη εκτελεστή σε προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣτΕ 426/2011), αλλά συνιστά επιβεβαιωτική πράξη στην οποία το θεσμικό όργανο εμμένει στην προηγούμενη ρύθμισή του που

επαναλαμβάνεται στη νέα πράξη (βλ. και απόφαση ΑΕΠΠ υπ' αριθμ. 5/2018). Περαιτέρω, από δικονομική σκοπιά, όταν η προσβαλλόμενη πράξη είναι αμιγώς επιβεβαιωτική προγενέστερης πράξης, υπό την ανωτέρω έννοια, η προσφυγή είναι παραδεκτή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι η επιβεβαιούμενη πράξη προσβλήθηκε εμπροθέσμως (βλ.ΔΕΕ απόφαση της 24^{ης} Μαρτίου 2017, T-117/15, Εσθονία κατά Επιτροπής).

7. Επειδή, από τη νομολογία του ΔΕΕ προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί κατ' αρχήν να τροποποιήσει, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθέσεως, το περιεχόμενο των βασικών όρων του διαγωνισμού, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι τεχνικές προδιαγραφές καθώς και τα κριτήρια αναθέσεως και στους οποίους έχουν καλόπιστα στηριχθεί οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες για να αποφασίσουν εάν θα υποβάλουν προσφορά ή εάν, αντιθέτως, δεν θα λάβουν μέρος στη διαδικασία συνάψεως της σχετικής συμβάσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 10ης Μαΐου 2012, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-368/10, σκέψη 55, και της 16ης Απριλίου 2015, Enterprise Focused Solutions, C-278/14, σκέψεις 27 έως 29). Πάντως, από τα ανωτέρω δεν συνάγεται ότι οποιαδήποτε τροποποίηση της συγγραφής υποχρεώσεων μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού θα ήταν, καταρχήν και σε κάθε περίπτωση, μη επιτρεπόμενη. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή έχει κατ' εξαίρεση τη δυνατότητα διορθώσεως ή συμπληρώσεως των δεδομένων της συγγραφής υποχρεώσεων των οποίων απαιτείται η απλή διευκρίνισή τους ή προς τον σκοπό της διορθώσεως πρόδηλων εκ παραδρομής λαθών, υπό την επιφύλαξη ότι ενημερώνει σχετικά το σύνολο των προσφερόντων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, σκέψη 40). Πρέπει, επίσης, να επιτρέπεται στην ως άνω αναθέτουσα αρχή να προβαίνει σε ορισμένες τροποποιήσεις της συγγραφής υποχρεώσεων, υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της ίσης μεταχειρίσεως καθώς και της υποχρεώσεως διαφάνειας. Η απαίτηση αυτή σημαίνει, πρώτον, ότι οι σχετικές τροποποιήσεις, καίτοι μπορεί να είναι σημαντικές, δεν πρέπει να είναι τόσο ουσιώδεις, ώστε θα είχαν προσελκύσει δυνητικούς προσφέροντες οι οποίοι, σε περίπτωση που δεν υφίσταντο οι τροποποιήσεις αυτές, δεν θα ήταν σε

θέση να υποβάλουν προσφορά. Τούτο θα ίσχυε πιθανώς, μεταξύ άλλων, οσάκις οι τροποποιήσεις καθιστούν τη σύμβαση αισθητά διαφορετική, ως εκ της φύσεώς της, από τη σύμβαση, όπως αυτή είχε οριστεί αρχικώς. Δεύτερον, η εν λόγω απαίτηση συνεπάγεται ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να αποτελούν αντικείμενο επαρκούς δημοσιότητας, κατά τρόπον ώστε να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και έχοντες τη συνήθη επιμέλεια δυνητικούς προσφέροντες η δυνατότητα να λάβουν γνώση των τροποποιήσεων αυτών, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και κατά το ίδιο χρονικό σημείο. Τρίτον, η ίδια απαίτηση προϋποθέτει, αφενός μεν, ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις θα πρέπει να έχουν επέλθει πριν από υποβολή των προσφορών, αφετέρου δε, ότι η προθεσμία για την υποβολή των εν λόγω προσφορών θα πρέπει να παρατείνεται όταν οι τροποποιήσεις αυτές είναι σημαντικές, ενώ η διάρκεια της παρατάσεως αυτής θα πρέπει να αποτελεί συνάρτηση της σπουδαιότητας των εν λόγω τροποποιήσεων και ότι η εν λόγω παράταση θα πρέπει να είναι επαρκής, ώστε να παρέχεται στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς η δυνατότητα να προσαρμόσουν συνακολούθως την προσφορά τους (βλ. υπόθεση C-298/15, «Borta» UAB, σκ.70-76 αλλά και προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως E. Sharpston σχετικά με την εν λόγω υπόθεση).

8. Επειδή, στις 26.04.2023 η οικεία αναθέτουσα αρχή απέστειλε έγγραφο απόψεων σε σχέση με την υπό κρίση προσφυγή, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

9. Επειδή, στις 03.05.2023 η προσφεύγουσα υπέβαλε εμπροθέσμως υπόμνημα, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

10. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής: ●^{1^{ος}} λόγος προσφυγής: παράβαση του άρθρου 60 του ν. 4412/2016. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι μολονότι η αναθέτουσα αρχή προέβη με την προσβαλλόμενη πράξη της σε ουσιώδεις αλλαγές του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού, μόλις είκοσι τέσσερις (24) ημέρες πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών (24.04.2023), κατά παράβαση του άρθρ. 60 του ν. 4412/2016,

δεν παράτεινε καταλλήλως την προθεσμία υποβολής προσφορών. Υπενθυμίζεται ότι στο άρθρο 60 του ν. 4412/2016 (βλ. άρθρο 47 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ), προβλέπεται ότι: «...3. Οι αναθέτουσες αρχές παρατείνουν την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) [...] β) όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές. Η διάρκεια της παράτασης είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών ή των αλλαγών...» (βλ. και άρθρο 2.3 της διακήρυξης). Με την προγενέστερη, υπό ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 186/14.02.2023 προδικαστική προσφυγή, η οποία ασκήθηκε ενώπιον της Αρχής, η προσφεύγουσα προσέβαλε τη διακήρυξη του υπόψη διαγωνισμού, καθώς και κάθε άλλη συναφή, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη ή παράλειψη, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 540/2023 απόφαση της Αρχής. Κατά της ανωτέρω απόφασης της Αρχής, η προσφεύγουσα άσκησε την με αριθμ. κατάθεσης Ε1032/2023 αίτηση ακύρωσης και αναστολής εκτέλεσης, η συζήτηση της οποίας έχει οριστεί για την 20η.06.2023. Ωστόσο, καίτοι εκκρεμούσε η έκδοση της προαναφερθείσας απόφασης της Αρχής επί της υπό ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 186/14.02.2023, η οικεία αναθέτουσα αρχή ανάρτησε στο σύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ την, από 30.03.2023, πράξη παροχής διευκρινίσεων της Προϊστάμενης του Τμήματος Δομών Περιβάλλοντος ... (νυν προσβαλλόμενη). Ειδικότερα, από την εξέταση του οικείου φακέλου προκύπτει ότι, ως αρχική ημερομηνία κατάθεσης προσφορών στον εν λόγω διαγωνισμό, ορίσθηκε η 28^η Φεβρουαρίου 2023, ημέρα Τρίτη και ώρα 14:30. Εν συνεχεία, με την με αριθμ. πρωτ. .../21.02.2023 (ΑΔΑΜ: ...) απόφαση της αναθέτουσας, η οποία εστάλη την 22.02.2023 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πήρε τον αριθμό ..., αποφασίσθηκε η 1η παράταση της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής προσφορών για τις 24.04.2023, ημέρα Δευτέρα και ώρα 14:30, ενώ στις 24.02.2023 αναρτήθηκε στο σύστημα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στο σύστημα ΚΗΜΔΗΣ η ορθή επανάληψη της διακήρυξης και έλαβε τους αριθμούς ΑΔΑ: ... και ΑΔΑΜ: ..., αντίστοιχα. Στην συνέχεια, είκοσι τέσσερις (24) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (24.04.2023), αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ η προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων, ήτοι, το από 30.03.2023 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της

Προϊσταμένης του Τμήματος Δομών Περιβάλλοντος της αναθέτουσας αρχής, με το οποίο απαντήθηκαν σχετικά ερωτήματα των υποψήφιων οικονομικών φορέων. Σημειώνεται ότι, στις 31.03.2023 η προσφεύγουσα υπέβαλε προς την αναθέτουσα αρχή αίτημα παράτασης της καταληκτικής προθεσμίας υποβολής προσφορών, το οποίο, όμως, απορρίφθηκε σιωπηρώς.

Εν συνεχεία, με την υπ' αριθμ. .../18.04.2023 απόφαση της αναθέτουσας, αποφασίσθηκε η μετάθεση της ανωτέρω προθεσμίας υποβολής προσφορών για την Δευτέρα 19.06.2023 και ώρα 14:30, *«προκειμένου να αναπληρωθεί το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ήταν εκτός λειτουργίας το σύστημα ΕΣΗΔΗΣ-Εργα, για λόγους ίσης μεταχείρισης και άρσης αποκλεισμών και αμφισβητήσεων στο πλαίσιο υποβολής προσφορών, προδικαστικών προσφυγών κ.λπ., να ολοκληρωθεί η διαδικασία της 2ης Προδικαστικής Προσφυγής από την ΕΑΔΗΣΥ, όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών τους, με σκοπό να επιτευχθεί επαρκής ανταγωνισμός στον εν θέματι διαγωνισμό, μετά την παροχή διευκρινίσεων επί του συνόλου των διευκρινιστικών ερωτήσεων που υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα από ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς επί των όρων της οικείας διακήρυξης. Κατά τα λοιπά σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση ισχύουν οι όροι της διακήρυξης με αριθμό Διακήρυξης ΑΔΑΜ: ... (ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της ...) και λοιπά στοιχεία δημοσιότητας: αριθμός Προκήρυξης στην ΕΕ ... και ..., ΑΔΑΜ Προκήρυξης ... (Ορθή Επανάληψη της ...), ΑΔΑ Προκήρυξης ... α/α ΕΣΗΔΗΣ ... (τροποποίηση του ...)».* Στην προαναφερομένη απόφαση αναφέρεται ότι η παράταση της προθεσμίας υποβολής των προσφορών στον εν θέματι διαγωνισμό κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να: *«[...] ολοκληρωθεί η διαδικασία παροχής διευκρινίσεων και συμπληρωματικών πληροφοριών. Οι πρόσθετες πληροφορίες που έχουν ζητηθεί, δεντροποποιούν τα έγγραφα της σύμβασης, ωστόσο κρίνεται ότι η παροχή των ζητούμενων διευκρινίσεων έχει σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών εκ μέρους των υποψήφιων οικονομικών φορέων».* Υπό τα ανωτέρω δεδομένα και ασχέτως του εάν οι εν λόγω διευκρινίσεις μεταβάλλουν (ή όχι) ουσιωδώς τους όρους της εν θέματι διακήρυξης (ζήτημα που θα κριθεί κατωτέρω, βλ. 2^ο λόγο προσφυγής), εφόσον με την προεκτεθείσα υπ' αριθμ. .../18.04.2023 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, η

καταληκτική προθεσμία υποβολής προσφορών τελικώς μετατέθηκε για την Δευτέρα 19.06.2023 και ώρα 14:30, συνάγεται ότι δόθηκε σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς επαρκής χρόνος για την προετοιμασία των προσφορών τους, απορριπτομένων των σχετικών ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Εν όψει των ανωτέρω, ο 1ος λόγος της υπό κρίση προσφυγής, που αφορά στην παραβίαση του άρθρου 60 του ν. 4412/2016, θα πρέπει να απορριφθεί.

•2^{ος} λόγος προσφυγής: εισαγωγή ουσιωδών τροποποιήσεων των όρων της διακήρυξης με την προσβαλλόμενη πράξη. •2. α: εισαγωγή ουσιωδών αλλαγών επί των τεχνικών προδιαγραφών της διαστασιολόγησης αναερόβιας χώνευσης και της αερόβιας επεξεργασίας (κομποστοποίησης). Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι από το περιεχόμενο των σχετικών διευκρινίσεων προκύπτει ότι, ενώ αρχικά δινόταν η επιλογή στους διαγωνιζόμενους να επεξεργαστούν μέρος του οργανικού των ΑΣΑ στη διεργασία της αναερόβιας χώνευσης και το υπόλοιπο τμήμα αυτού να το επεξεργαστούν απευθείας στη μονάδα αερόβιας επεξεργασίας (κομποστοποίηση), με την προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων τίθεται εκ των υστέρων η απαίτηση το σύνολο του διαχωριζόμενου από τη μηχανική εξεργασία οργανικού των ΑΣΑ να υφίσταται επεξεργασία, αρχικά σε στάδιο αναερόβιας βιολογικής επεξεργασίας και κατόπιν σε στάδιο αερόβιας επεξεργασίας. Ωστόσο, ως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή, η επίμαχη διευκρίνιση αποσαφηνίζει την έκφραση: «*μπορεί τμήμα του οργανικού των σύμμεικτων*», η οποία, σε καμία περίπτωση, δεν συνεπάγεται ότι ο διαγωνιζόμενος που έχει την ευχέρεια να επιλέξει ένα τμήμα του οργανικού των σύμμεικτων θα οδηγηθεί απευθείας σε αερόβια κομποστοποίηση, αλλά ότι υπάρχει αυτή η πιθανότητα, καθώς δεν είναι δυνατό να εξασφαλιστεί με κανένα τρόπο ο εξολοκλήρου διαχωρισμός του οργανικού κλάσματος των Α.Σ.Α. και επομένως, ανάλογα με το σύστημα διαχωρισμού που θα επιλεγεί για τον σκοπό αυτόν, ένα τμήμα του οργανικού των Α.Σ.Α., τελικώς να μην ανακτηθεί. Για το τμήμα αυτό, δίνεται η δυνατότητα να αναμιχθεί με το χώνεμα από την αναερόβια επεξεργασία του οργανικού κλάσματος των Α.Σ.Α. που διαχωρίστηκε. Η ποσότητα αυτή του οργανικού κλάσματος που θα αναμιχθεί με το αντίστοιχο χώνεμα, προκύπτει αναλόγως

της τεχνολογικής λύσης διαχωρισμού που θα επιλεγεί από κάθε διαγωνιζόμενο. Εν όψει των ανωτέρω, εν προκειμένω οι επίμαχες διευκρινιστικές απαντήσεις δεν διαφοροποιούν την αρχική διατύπωση των τευχών δημοπράτησης, αλλά απλώς διευκρινίζουν ποια μπορεί να είναι η διαδικασία επεξεργασίας του υπολείμματος του οργανικού κλάσματος των σύμμεικτων ΑΣΑ που προκύπτει, επειδή είναι αδύνατον να επιτευχθεί ο απόλυτος μηχανικός διαχωρισμός των οργανικών από το σύνολο των ΑΣΑ. Επιπροσθέτως, λαμβανομένου υπόψη ότι η βασική τεχνολογική κατεύθυνση είναι η παραγωγή βιοαερίου και η ηλεκτροπαραγωγή στο έργο, γεγονός που αναφέρεται σε πλείστα σημεία των τευχών δημοπράτησης [βλ. άρθρο 11.1 άρθρο 11.3 κλπ], συνάγεται ότι δεν υπήρξε αλλαγή του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού. Τουναντίον, προκύπτει ότι οι επίμαχες διευκρινιστικές απαντήσεις (1.13 και 2.13) σχετικά με τον καθορισμό διαχείρισης του οργανικού κλάσματος των σύμμεικτων Α.Σ.Α. δεν διαφοροποιούνται σε σχέση με τα αρχικώς αναφερόμενα στα τεύχη δημοπράτησης, καθώς εξ αρχής προσδιορίστηκε η τεχνολογική λύση που θα έπρεπε να ακολουθηθεί από όλους τους διαγωνιζομένους αναφορικά με την αναερόβια επεξεργασία του οργανικού κλάσματος των Α.Σ.Α.. Καταληκτικά και δοθέντος ότι με τις εν λόγω διευκρινίσεις δεν θεσπίστηκαν νέες απαιτήσεις, δεν υφίσταται καμία αλλαγή στον αρχικό σχεδιασμό των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων, ως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσφεύγουσα.

•2.β: εισαγωγή ουσιωδών αλλαγών στις προδιαγραφές του θερμικού ξηραντή. Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τις επίμαχες διευκρινίσεις, η δυναμικότητα και η υγρασία του εισερχόμενου υλικού στον θερμικό ξηραντή θα προκύπτει, σύμφωνα με τα ισοζύγια μάζας και την τεχνική λύση κάθε διαγωνιζόμενου, ενώ ο τύπος του ξηραντή μπορεί να είναι και άλλος και όχι απαραίτητα τύπου κλίνης. Ως αναφέρει η εν λόγω εταιρεία, σύμφωνα με τις επίμαχες διευκρινίσεις, που δόθηκαν κατόπιν υποβολής των ερωτημάτων 1.21, 2.23 και 5.14, κάθε διαγωνιζόμενος θα δύναται να προσαρμόσει τα επιμέρους δεδομένα σχεδιασμού του θερμικού ξηραντή, βάσει της τεχνικής του προσέγγισης και του επιλεγόμενου εξοπλισμού. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, μολονότι η αναθέτουσα αρχή επιχείρησε να δώσει τη δυνατότητα στους διαγωνιζόμενους

να επιλέξουν τον ξηραντή, με βάση το σχεδιασμό τους, στην πράξη εισήγαγε εκ των υστέρων μια πολύ σοβαρή απαίτηση για μείωση της υγρασίας στο εισερχόμενο προς θερμική ξήρανση υλικό, κατά τουλάχιστον 50%. Ωστόσο, στην προκείμενη περίπτωση, ως βασίμως υποστηρίζει η αναθέτουσα αρχή, από την επισκόπηση της παραγράφου 7.1 του τεύχους 4 «ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ» της διακήρυξης, προκύπτει ότι για την υγρασία υλικού κατά την είσοδο στον ξηραντή >30% κ.β., απαιτείται μείωση κατά 50% της υγρασίας του υλικού κατά την έξοδο, ήτοι, υγρασία υλικού κατά την έξοδο $\leq 15\%$ κ.β. Επομένως, η απαίτηση για 50% μείωση της υγρασίας του εισερχομένου υλικού είχε τεθεί εξ αρχής, ενώ η διευκρίνιση έγκειται στο γεγονός ότι οι ως άνω τιμές εισόδου και εξόδου είναι ενδεικτικές, καθώς από την ανάντι συνολική τεχνολογική λύση, είναι εξαιρετικά πιθανό το εισερχόμενο προς ξήρανση υλικό να έχει μεγαλύτερη ή και μικρότερη υγρασία από 30% κ.β. Ως εκ τούτου και προκειμένου να υπάρχει δεσμευτική ικανότητα του θερμικού ξηραντή, διατηρήθηκε η ποσοστιαία (%) ικανότητα μείωσης της περιεχόμενης υγρασίας του υλικού εισόδου στο ήμισυ (50%) αυτής κατά την έξοδο, κατ' αντιστοιχία με τη μείωση από 30% σε 15%, που ήταν η ενδεικτικά οριζόμενη.

Περαιτέρω, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, κατά τον οποίον: «*Η εν λόγω απαίτηση αυξάνει αυθαίρετα τις απαιτήσεις σχεδιασμού του ξηραντή και στην πραγματικότητα οδηγεί στην ανάγκη για αναζήτηση νέου μηχανήματος*», δεν είναι βάσιμος, αφενός μεν, διότι τα εν λόγω μηχανήματα έχουν πολύ μεγάλο εύρος λειτουργίας-απόδοσης με ρυθμιζόμενες παραμέτρους, όπως ταχύτητα, θερμοκρασία αέρα κ.λπ, αφετέρου δε, διότι οποιαδήποτε τεχνική λύση είχε συμπεριλάβει στο σχεδιασμό της μηχανήμα ικανό να μειώσει την υγρασία από 30% κ.β σε 15% κ.β., είναι εν τέλει ορθή. Συνεπώς, μετά την έκδοση των διευκρινιστικών απαντήσεων, οι διαγωνιζόμενοι ουδόλως θα έχουν την ανάγκη επανασχεδιασμού, ως απαραδέκτως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, αφού εξακολουθεί να διατηρείται η απαίτηση για μείωση της υγρασίας κατά 50%. Τέλος, η διευκρίνιση που δόθηκε στα ερωτήματα 1.2, 2.23 και 5.14, ότι δηλαδή ο τύπος του ξηραντή δύναται να είναι και άλλος και όχι απαραίτητα τύπου κλίνης, δεν οδηγεί σε επανασχεδιασμό του συστήματος, αλλά αντιθέτως αυξάνει τις τεχνολογικές επιλογές και είναι υπέρ της ανάπτυξης του ανταγωνισμού, ενώ όπως αναφέρεται ρητά και στο Τεύχος

5 «Κανονισμός Μελετών Έργου (Κ.Μ.Ε.)» Άρθρ. 1 «Γενικά» (σελ. 3): «*Η γενική διάταξη και η επιλογή του εξοπλισμού κάθε τεχνικής προσφοράς αφήνεται στην κρίση των διαγωνιζομένων, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των υποχρεωτικών δεσμεύσεων που απορρέουν από τα συμβατικά τεύχη, τους Περιβαλλοντικούς Όρους και την ισχύουσα νομοθεσία*».

Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, καρά τον οποίο με την προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων και δη, με τη φράση: «*Αναλόγως του σχεδιασμού της θερμικής ξήρανσης εκάστου διαγωνιζόμενου μπορεί να προηγηθεί στάδιο βιοξήρανσης προς βελτίωση των χαρακτηριστικών του απορριμματογενούς υλικού που οδηγείται προς παραγωγή SRF*», εισάγεται μία εντελώς νέα τεχνολογική επιλογή, η οποία δεν είχε θεσπιστεί προηγουμένως από την αναθέτουσα αρχή, επισημαίνεται ότι ο εν λόγω ισχυρισμός έχει ήδη κριθεί και απορριφθεί με την υπ' αριθμ. 540/2023 απόφαση της Αρχής που εξέτασε την προγενέστερη προσφυγή της προσφεύγουσας, με την αιτιολογία ότι: «*Η μελέτη του προτεινόμενου τελικού σχεδιασμού του έργου [...], απόκειται στη διακριτική ευχέρεια εκάστου διαγωνιζόμενου, υπό την προϋπόθεση τήρησης του συνόλου των προδιαγραφών που προβλέπονται στα τεύχη δημοπράτησης. Περαιτέρω, απόκειται στη διακριτική ευχέρεια εκάστου διαγωνιζόμενου, εάν θα συμπεριλάβει (ή όχι) στον τελικό σχεδιασμό την επίμαχη μονάδα βιοξήρανσης, ενώ στην περίπτωση που ένας διαγωνιζόμενος θεωρήσει ότι η μονάδα αυτή είναι αναγκαία, τότε αναλαμβάνει και την ευθύνη του επιμέρους σχεδιασμού της. Εν όψει των ανωτέρω και δοθέντος ότι τα επίμαχα τεύχη βρίσκονται σε συμφωνία με τα αρ. 50 παρ. 1α και 86 παρ. 9 του ν. 4412/2016, με το ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας και το ΕΣΔΑ 2020-2030 ο 1ος λόγος της κρινόμενης προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί*».

Επισημαίνεται, επίσης, ότι η διπλή γραμμή μηχανικής επεξεργασίας σύμμεικτων ΑΣΑ προβλέπεται στο Τεύχος 3 «Τεχνική Περιγραφή» στο πεδίο 2.4 «ΜΟΝΑΔΑ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΠΡΟΔΙΑΛΟΓΗΣ ΑΣΑ» (3η παράγραφος, σελ. 21), απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ότι δηλαδή πρόκειται για νέο όρο που εισήχθη με το προσβαλλόμενο έγγραφο παροχής διευκρινίσεων.

Ως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας σχετικά με την το πρώτον εισαγωγή προδιαγραφών ποιότητας των ανακτώμενων

ανακυκλώσιμων βάσει του ν. 4819/2021, επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Τεύχος 5 «Κανονισμός Μελετών Έργου (Κ.Μ.Ε.)» Άρθρ. 1 «Γενικά» (σελ. 3): «*Η γενική διάταξη και η επιλογή του εξοπλισμού κάθε τεχνικής προσφοράς αφήνεται στην κρίση των διαγωνιζομένων, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των υποχρεωτικών δεσμεύσεων που απορρέουν από τα συμβατικά τεύχη, τους Περιβαλλοντικούς Όρους και την ισχύουσα νομοθεσία.*» και επομένως, υφίσταται σαφής οδηγία προσαρμογής του σχεδιασμού των Μονάδων Επεξεργασίας Αποβλήτων, με βάση την με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΔΕ/28271/432/24.03.2023 εγκύκλιο της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων, με θέμα: «Εφαρμογή του Ν. 4819/2021 στις υπό δημοπράτηση εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων».

Σημειώνεται ότι η εν λόγω εγκύκλιος υπαγορεύει την εφαρμογή του ν. 4819/2021 αναφορικά με τις καθαρότητες των ανακτώμενων ανακυκλώσιμων υλικών των Μονάδων Επεξεργασίας Αποβλήτων και εκδόθηκε προκειμένου να επιβεβαιώσει τα ήδη αναφερόμενα στον ν. 4819/2021 (ο οποίος ούτως ή άλλως είχε εκδοθεί και ίσχυε), τον οποίο οι διαγωνιζόμενοι όφειλαν να γνωρίζουν, ώστε να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του, κατά περίπτωση. Ως εκ τούτου, με την προσβαλλόμενη πράξη δεν εισάγεται για πρώτη φορά, η απαίτηση τήρησης των προδιαγραφών ποιότητας των ανακτώμενων ανακυκλώσιμων, βάσει του ν. 4819/2021. Τουναντίον, η απάντηση με αριθμ. 5.16 της αναθέτουσας αρχής επί του σχετικού ερωτήματος επιβεβαιώνει τα όσα αναφέρονται στον ισχύοντα νόμο 4819/2021, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος.

Περαιτέρω, κατά την άποψη της προσφεύγουσας, με την προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων εισάγονται (μετά την υποβολή του ερωτήματος 2.9 της εταιρείας «...») για πρώτη φορά, τα ειδικά βάρη του ρεύματος των προδιαλεγμένων ανακυκλώσιμων υλικών, του οργανικού κλάσματος των σύμμεικτων ΑΣΑ, του οργανικού τμήματος των προδιαλεγμένων οργανικών και των τεμαχισμένων πρασίνων, γεγονός που διαφοροποιεί τη διαστασιολόγηση των χώρων υποδοχής, ενδιάμεσης αποθήκευσης και, κυρίως, των αντιδραστήρων αναερόβιας και αερόβιας επεξεργασίας, τους οποίους κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας προφανώς έχει ήδη διαστασιολογήσει, με αποτέλεσμα να απαιτείται εκ νέου σχεδιασμός αυτών. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι στο Τεύχος 3 «Τεχνική

Περιγραφή» παρ. 1.4 (σελ. 9), δόθηκαν τα βάρη κύριων εισερχομένων αποβλήτων ήτοι, των αστικών σύμμεικτων αποβλήτων (ΑΣΑ) και των προδιαλεγμένων οργανικών αποβλήτων: [*«Ειδικά βάρη αποβλήτων: Για την ομοιομορφία των υπολογισμών το ειδικό βάρος των εισερχομένων αποβλήτων θα ληφθεί ίσο με: αστικά σύμμικτα απόβλητα (ΑΣΑ): $0,3tn/m^3$ προδιαλεγμένα οργανικά απόβλητα: $0,4tn/m^3$ »*]. Κατόπιν, όμως, υποβολής σχετικού αιτήματος διαγωνιζόμενου, δόθηκε η εν λόγω διευκρίνιση που αφορά στην εξειδίκευση σε επιμέρους ρεύματα των εισερχομένων ρευμάτων, όπως είναι το ειδικό βάρος του οργανικού τμήματος των προδιαλεγμένων (χωρίς τα πράσινα), το οποίο αποτελεί μέρος των προδιαλεγμένων οργανικών και πράσινα προδιαλεγμένων, ώστε όλοι οι διαγωνιζόμενοι να λάβουν τις ίδιες παραδοχές και να υφίσταται μια κοινή βάση υπολογισμών κατά τη σύνταξη της προσφοράς τους.

Εν όψει των ανωτέρω, προκύπτει ότι δεν τροποποιήθηκαν οι όροι που έχουν τεθεί στα εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης, ήτοι, στην Τεχνική Περιγραφή, στις Τεχνικές Προδιαγραφές και στις κατευθύνσεις του τεχνικού σχεδιασμού του έργου, αφού τα αρχικά ειδικά βάρη των εισερχομένων ΑΣΑ, παραμένουν σταθερά. Ως εκ τούτου, μετά την έκδοση των σχετικών διευκρινίσεων, δεν θα απαιτηθεί νέος σχεδιασμός από τους διαγωνιζόμενους, ως εσφαλμένα υπολαμβάνει η προσφεύγουσα, αφού οι δοθείσες τιμές ουδόλως τροποποιούν τα ήδη αναφερόμενα στα τεύχη δημοπράτησης του έργου.

Τέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι με την προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων εισάγονται για πρώτη φορά ανακτήσεις σε κιλά ανά άτομο και ώρα των ανακτώμενων ανακυκλώσεων, γεγονός που υποχρεώνει σε επανασχεδιασμό των καμπινών χειροδιαλογής, τις οποίες κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας προφανώς έχει ήδη διαστασιολογήσει. Ωστόσο, ο ως άνω ισχυρισμός θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς η επίμαχη διευκρίνιση δόθηκε κατόπιν υποβολής συγκεκριμένου ερωτήματος, με σκοπό τη λήψη υπόψη μιας κοινής βάσης υπολογισμών από τους διαγωνιζόμενους, κατά τη σύνταξη της τεχνικής τους προσφοράς και ως εκ τούτου, ουδόλως τροποποιούνται οι ήδη εγκριθέντες και δημοσιευθέντες όροι των τευχών δημοπράτησης, ενώ οι τιμές που δόθηκαν προς κοινή χρήση στους διαγωνιζόμενους «...είναι εντός του πραγματικού εύρους, απόκλιση από

το οποίο δεν καθιστά σε καμία περίπτωση αναγκαίο τον επανασχεδιασμό των καμπίνων χειροδιαλογής, εφόσον και αρχικώς δεν είχαν ληφθεί εξωπραγματικές αποδόσεις.». Με βάση τα προαναφερόμενα και δοθέντος ότι ουδόλως αποδείχθηκε από την προσφεύγουσα ότι με τις επίμαχες διευκρινίσεις εισήχθησαν νέοι και δη ουσιώδεις όροι στη διακήρυξη, που συνεπάγονται οπωσδήποτε επανασχεδιασμό των προσφορών εκ μέρους των ενδιαφερόμενων, ο 2^{ος} λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί εν συνόλω.

- 3^{ος} λόγος προσφυγής: αναρμοδιότητα οργάνου έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης και μη νόμιμη δημοσίευσή της. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, εφόσον οι επίμαχες διευκρινίσεις εισάγουν ουσιώδεις μεταβολές στους όρους και δη, στις τεχνικές προδιαγραφές της οικείας διακήρυξης, η προσβαλλόμενη πράξη, που υπογράφεται από την προϊσταμένη του τμήματος δομών περιβάλλοντος ... της αναθέτουσας αρχής, θα έπρεπε να είχε εκδοθεί από το, κατά το άρθρο 176 παρ. 1, περ. ι, υποπερ. ιν του ν.3852/2010, ως ισχύει, αρμόδιο όργανο για την κατάρτιση των όρων του διαγωνισμού, ήτοι, από την οικονομική επιτροπή της αναθέτουσας αρχής. Ως ισχυρίζεται η εν λόγω εταιρεία, δοθέντος ότι η οικονομική επιτροπή της αναθέτουσας αρχής ουδόλως ενέκρινε με σχετική απόφασή της -έστω εκ των υστέρων- τις εν λόγω μεταβολές, η προσβαλλόμενη πράξη θα πρέπει να ακυρωθεί ως αναρμοδίως εκδοθείσα (βλ. ΔΕφΘεσ 1274/2022). Κατά την προσφεύγουσα, επειδή η προσβαλλόμενη πράξη, κατά παράβαση της αρχής της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, δεν δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της Ε.Ε και στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ (όπως η διακήρυξη του διαγωνισμού), αλλά απλώς αναρτήθηκε στο σύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, είναι ανυπόστατη και θα πρέπει να ακυρωθεί για λόγους ασφάλειας δικαίου. Ωστόσο, όπως προέκυψε από την εξέταση του 2^{ου} λόγου προσφυγής, εφόσον με την προσβαλλόμενη πράξη παρασχέθηκαν στους δυνητικούς προσφέροντες διευκρινίσεις/επεξηγήσεις επί υφιστάμενων όρων, χωρίς ουδόλως να εισάγονται νέοι όροι ή ουσιώδεις τροποποιήσεις ήδη τιθέμενων στα συμβατικά τεύχη του υπόψη διαγωνισμού όρων και επιπλέον, δόθηκε επαρκής παράταση της προθεσμίας υποβολής προσφορών (βλ. 1^ο λόγο προσφυγής), αρμόδια για την έκδοσή της δεν ήταν, εν προκειμένω, η

οικονομική επιτροπή. Λαμβανομένου υπόψη του ότι οι επίμαχες διευκρινίσεις δεν μεταβάλλουν ουσιωδώς τους όρους της διακήρυξης, γίνεται δεκτό ότι δόθηκε επαρκής δημοσιότητα, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Συναφώς, ο 3^{ος} λόγος προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί.

●4ος λόγος προσφυγής: θέσπιση αντιφατικών όρων με τις διευκρινίσεις. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, ως προκύπτει από την προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων, δόθηκαν αντιφατικές απαντήσεις επί του ιδίου ζητήματος (ειδικό βάρος των προς επεξεργασία ρευμάτων σε έκαστο στάδιο της βιολογικής επεξεργασίας ανά ρεύμα αποβλήτου), με συνέπεια, να δημιουργείται σύγχυση στους υποψηφίους, αλλά και να παρέχεται απεριορίστη διακριτική ευχέρεια στην Περιφέρεια να κρίνει τις προσφορές που θα υποβληθούν στον διαγωνισμό.

Από την επισκόπηση του οικείου φακέλου, προκύπτει ότι η εταιρεία «...» έθεσε το εξής ερώτημα (με αρ. 2.9): *«παρακαλούμε, για λόγους ίσης αντιμετώπισης των διαγωνιζόμενων, όπως διευκρινιστεί το ειδικό βάρος των προς επεξεργασία ρευμάτων σε έκαστο στάδιο της βιολογικής επεξεργασίας ανά ρεύμα αποβλήτου (οργανικό κλάσμα συμμείκτων ΑΣΑ, προδιαλεγμένα οργανικά). Επιπλέον, αναφορικά με τα έργα προαίρεσης, όπως διευκρινιστεί το ειδικό βάρος του ρεύματος των εισερχόμενων χωριστά συλλεγόντων ανακυκλώσιμων υλικών στη Μονάδα, καθώς και το ειδικό βάρος που θα πρέπει να ληφθεί από τους διαγωνιζόμενους για το ρεύμα που οδηγείται στη Μονάδα Θερμικής Ξήρανσης»*. Με την προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων, δόθηκε η ακόλουθη απάντηση στο ως άνω ερώτημα: *«από όλους τους διαγωνιζόμενους για τη διαστασιολόγηση του εξοπλισμού θα ληφθεί υπόψη: ● Το ειδικό βάρος του ρεύματος των προδιαλεγμένων ανακυκλώσιμων υλικών θα ληφθεί ίσο με 0,12tn/m³. ● Το ειδικό βάρος του οργανικού κλάσματος των συμμείκτων Α.Σ.Α θα ληφθεί ίσο με 0,55 tn/m³. ● Το ειδικό βάρος του οργανικού τμήματος των προδιαλεγμένων οργανικών θα ληφθεί ίσο με 0,60 tn/m³. ● Το ειδικό βάρος των τεμαχισμένων πρασίνων θα ληφθεί ίσο με 0,35 tn/m³»*. Εν συνεχεία, τέθηκε το ίδιο ερώτημα από την εταιρεία «...» (βλ. ερώτημα 4.2, σύμφωνα με το οποίο: *«για την ίση μεταχείριση των διαγωνιζόμενων, παρακαλούμε όπως δοθεί η τιμή του ειδικού*

βάρους που θα θεωρήσουν οι διαγωνιζόμενοι για την διαστασιολόγηση της αναερόβιας χώνευσης, της κομποστοποίησης και της ωρίμανσης» και στην προσβαλλόμενη πράξη παροχής διευκρινίσεων, δόθηκε η ακόλουθη απάντηση: «διευκρινίζεται ότι η μόνη δεσμευτική τιμή ειδικού βάρους είναι η τιμή ειδικού βάρους που δίνεται στα εισερχόμενα ρεύματα. Το ειδικό βάρος με το οποίο θα διαστασιολογηθούν οι ως άνω επιμέρους εγκαταστάσεις θα προκύψει από τους υπολογισμούς έκαστης τεχνολογικής λύσης από τα διαγράμματα ροής και από την πιστοποίηση των αποδόσεων κάθε σταδίου». Ωστόσο, εν προκειμένω, κρίνονται βάσιμες οι αιτιάσεις της αναθέτουσας αρχής, κατά τις οποίες οι παρασχεθείσες στο ως άνω 1^ο ερώτημα διευκρινίσεις σχετικά με την εξειδίκευση των ειδικών βαρών των επιμέρους ρευμάτων υλικών κατά την είσοδο τους στη Μονάδα, δόθηκαν προκειμένου να υπάρξει μια κοινή βάση υπολογισμών, κατά τη σύνταξη των τεχνικών προσφορών, ενώ ουδόλως τροποποιήθηκαν οι όροι που έχουν ήδη τεθεί στα εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης, ήτοι, στην Τεχνική Περιγραφή, στις Τεχνικές Προδιαγραφές και στις κατευθύνσεις του τεχνικού σχεδιασμού του εν λόγω έργου. Περαιτέρω, η 2^η απάντηση που δόθηκε επί του εν λόγω ζητήματος, κατά την οποία, αφενός μεν, το ειδικό βάρος με το οποίο θα διαστασιολογηθούν οι ως άνω επιμέρους εγκαταστάσεις, θα προκύψει από τους υπολογισμούς έκαστης τεχνολογικής λύσης από τα διαγράμματα ροής και από την πιστοποίηση των αποδόσεων κάθε σταδίου, αφετέρου δε, το ειδικό βάρος του υλικού, κατά την είσοδο του στα επιμέρους στάδια επεξεργασίας, εξαρτάται σαφώς από τον επιμέρους εξοπλισμό και τις αποδόσεις αυτού, αλλά και από το προσφερόμενο τεχνολογικό σχήμα και το διάγραμμα ροής έκαστης τεχνικής λύσης, ουδόλως έρχεται σε αντίθεση με την 1^η απάντηση, απορριπτομένων των σχετικών ισχυρισμών του προσφεύγοντος ως αόριστων, αναπόδεικτων και συνεπώς, ως απαράδεκτων (βλ. σχετικά και 2^ο λόγο προσφυγής). Συναφώς, ο 4^{ος} λόγος προσφυγής θα πρέπει να απορριφθεί.

11. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί.

12. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, θα πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος παραβόλου, ποσού δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000,00€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 19^η Μαΐου 2023 και εκδόθηκε την 08^η Ιουνίου 2023, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΟΛΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ